

Mintga d'agot ei ina creaziun

Benedetg Simeon e Robert Cathomas brischan dapi in onn e miez vinars

DA GIUSEP VENZIN / ANR

■ Alla degustaziun da vinars el center d'agricultura a Flawil han ils experts schau gustar il vinars da tschereschas dalla Destillaria Daguot da Glion. Robert Cathomas da Glion e Benedetg Simeon da Trun ein turnai da quella degustaziun cun las empremas arbagias.

Ella concorrenza cun brischavinars dalla Svizra orientala han ils experts premiau il vinars barschous ella destillaria ella Via dil Rein sut a Glion. «Ei drova pissiun per producir in vinars da quella qualitat», ha il menader dil ressort pomicultura al center d'agricultura constatau. Dapi in onn e miez brischan ils dus amitgs vinars. Igl ei pura pissiun che caztga ils dus umens cuort avon la pensiu d'entscheiver enzatgei tut niev. Quella pissiun documenteschan las differentas butteglas el regal. Qualitat e creativitat stattan el center. Sonda, ils 15 da november arva la Destillaria Daguot las portas alla publicitad. Il suentermiezd di naven dallas 13.00 empleinan ils dus brischavinars la vanaun cun maischa, laian degustar in ni l'auter d'agot e raquantan da lur pissiun.

In onn intensiv

Dapi onn sefatschentant Benedetg Simeon e Robert Cathomas culs misteris da barschar vinars. Tochen avon biebein in onn han ils dus quinaus fatg quei durant

Robert Cathomas (seniester) e Benedetg Simeon han installau a Glion ina destillaria. Da quella deriva gia entgin d'agot niebel. FOTO G. VENZIN

catscha. Leu han els buca sulet barschau il «d'agot» da buna notg, mobein era fatg ils plans per ina atgna destillaria. Benedetg dumbra 63 onns e Robert Cathomas 60. Omisduus ein vescals e plein energia e sco ei para dat il vinars ad els ulteriura energia. «Igl ei stau in onn intensiv», di Benedetg Simeon. Al center da formaziun agricol Schluechthof a Cham han els fatg la scolaziun da br-

schavinars. «Leu essan nus era sefatschentai cul vinars da tschereschas», argumentescha Robert Cathomas il vinars premiau a Flawil.

Cull'installaziun d'ina destillaria da Holstein han ils dus amitgs fatg guotas cun tgau e brischan vinars da tschereschas, da plogas, da pera e da meila, denton era in vinars d'jarvas e schizun da puma caura. «La creativitat enconuscha ne-

gins cunfins», ha Benedetg Simeon contactata a caschun da mia viseta ella Destillaria Daguot. El ha risdau da sia pissiun. Quei ei dapli che pissiun pil barschar il vinars. «Ei drova ina biala butteglia, ina biala etichetta e la finala era in marketing.»

Creativitat senza fin

«Mintga d'agot ha sia historia» ei il motto

dils dus brischavinars. Las inscripziuns dallas etichettas cumprovan quei. Ei setracta d'in vinars niebel. «Nus divrein mo la megliera puma», di Robert Cathomas. Il pli bugen ei quei puma raccoltada sez. Ella maischa dattan els mo puma schubra, sauna e buca sprizzada. Las butteglas sil regal ein emplenidas cun vinars e liquors da tuttas colurs. «Il brin dalla ploga veglia deriva dil butschin da ruver», declara Benedetg Simeon al schurnalist meins versaus els misteris dil vinars. Era il liquor da jarvas ha in tun levet brin-mellen e quel deriva buca dil butschin. In migiel empleniu avon mei d'era in fried migeivel. Ils brischavinars dalla Destillaria Daguot han raffinau il liquor cun mel d'avuils ed integrau quei product ella retscha da products da Anna Catrina. «Vul schigliar il vinars da puma caura?» ha Robert Cathomas dumandau mei e buca spitgau la risposta. Era quei vinars ei raffinaus cun mel d'avuils ed ha tuttavia las premissas da d'aver in vinars exclusiv.

Robert Cathomas e Benedetg Simeon han realisau in siemi culla Destillaria Daguot. Mo la lavur ei aunc ditg buc alla fin. Ils dus brischavinars ein plein ideas ed en quellas stattan la qualitat e la creativitat el center. «Ina finimira ei da crear in vinars d'ansauna che gusta bein.» Igl ei da supponer che quei gartegi ad els. Cun tonta pissiun ed engaschi ei tut pussivel.

Informaziuns dat www.daguot.ch

Edifici districtual niev e quartier niev a «Hofstättle»

Dallas tractativas dalla davosa radunonza burghesa a Domat

■ Cun in edificium districtual niev el center dil vitg duei la mutada da Domat sco gronda vischnaunca el district dil Plaun vegnir accentuada. A l'ocasiun dalla davosa radunonza dalla vischnaunca burghesa ei vegniu informau surlunder. Il cumin burghes ha planavon era approbau la proposta per l'avertura dil vitg su che vegn realisada ensem culla vischnaunca politica.

La radunonza dil cumin burghes da Domat ha acceptau cun 97:0 vuschs – quei che documentescha che la radunonza ei stada ordvart bein frequentada – il quen per l'adattaziun dalla tegia d'alp a Ranasca Dadens che sesanfla sin intschess da Pigniu en Surselva. Igl onn vargau han ins caschau leu per la davosa gada il renoum «caschiel d'Alp Ranasca». Muort la midada dils menaschis dalla produziun da latg alla tratga da vaccas-mumma ha la tegia piars sia funcziun oriunda ed ei vegnida endrizzada da niev. Las lavurs da construcziun han saviu vegnir terminadas igl uost aschia che la tegia dispona ussa d'in local da habitar, stanza da durmir e cuschina cun local da magliar, pia cundiziuns idealas per ina famiglia alpestra. Cun expensas da 410 000 francs ei il preventiv buca vegnius absorbaus diltut. Agl

architect Walter Burkhard ed agl ugau d'alp Hubertus Spescha han ins exprimiu igl engraziament meritau per lur buna collaboraziun.

Edifici niev per la dertgira districtuala

La pli impurtanta tractanda da quella scuntrada dils burghes da Domat ei la planisaziun d'in edificium niev per la dertgira districtuala stada. La stad 2014 ha il cumin burghes da Domat cumprau el center dil vitg ed ella proxima vischinonza dil center Sentupada dus gronds areals surbaghegi. Per la cumpra da quella gronda immobilia ha il cumin burghes impundiu rodund in milliun. Egl edificium planisau duei la dertgira districtuala dil Plaun che ha actualmeins pitgiras da plaz survegnir in niev suttetg. Previu ei era d'integrar igl uffeci da stumadira e concuors che sesanfla actualmeins a Trin el niev edificium a Domat. Ei fetschi numnadameins senn «da reunir tut ils uffecis dil district sut in tetg», ha il president dils burghes da Domat Theo Haas declarau. Sco gronda vischnaunca dil district dil Plaun sesenti Domat obligaus da metter a disposiziun las localitads necessarias. Haas ha orientau la raspada davart ils resultats dalla concu-

renza da studi che seigi succedida «sin invitaziun». La finala seigien treis biros d'architectura separticipai: maurusfrei architects SA a Cuera, Sosio e partenaris Domat e Peter Suter SA Cuera.

Era sch'ins stoppi aunc optimar differentas caussas hagi il project da Maurus Frei persuadiu il pli fetg la giuria che hagi poponiu unanimameins d'incaricar il biro d'architectura da Maurus Frei da surluvrar il project inoltra. Renunziar vul ins denton ad ina garascha sutterrana damai che quell'intenziun haveva caschunau vivas discussiuns davart las «dimensiuns evidentameins memia restrenschidas» da quei areal. Theo Haas ha denton puntuau che ton il liug sco il project seigien ideals sco sedia dalla dertgira districtuala. Ei munti era far enzatgei per il maletg dil vitg, la finala veglien ins buca schar ir en decadenza il center da quel. Il project surluvrau duei vegnir suttamess il mars 2015 alla radunonza dil cumin burghes. Previu ei da saver dar l'entschatta cullas lavurs da construcziun el decuors dalla stad 2015. Sco quei che Theo Haas ha puntuau vegli il cumin burghes ina gada dapli s'engaschar per in project en favur dalla cuminonza dil vitg.

«Hofstättle» sco zona da mistregn e da habitar

Ina ulteriura tractanda impurtanta: Igl areal da «Hofstättle» che sesanfla agl ur nordvest dil vitg denter l'autostrada e la Tuma Padrusa duei vegnir aviarts e colligias. Suententer haver aviert il niev quartier ad Ardisla el vitg sut vegn uss il vitg sura vidlunder. Previu ei da realisar ton ina zona da mistregn sco in quartier da habitar cun rodund 20 entochen 30 edificium, in habitadi ton cun casas en retscha sco cun objects singuls. Igl ei era previu da vender il sulom da baghegiar ad in investur, igl areal dalla zona da mistregn encuntercomi duei vegnir surdaus mo en dretg da baghegiar. Per la colligiazun stradala dalla nova zona da mistregn vegn realisau in access parallel cull'autostrada incl. ina punt sur la Via Lagher.

Ella discussiun ein era vuschs criticas s'annunziadas. Primarmein duei l'utilisaziun digl areal entuorn la resgia gronda vegnir reglada avon che plidar davart novas inzonaziuns, ei vegniu fatg valer. Aschia ei il tema sensibel dalla resgia gronda staus sin meisa. Il suprastont Armin Tanner ha menziunau ch'ins hagi gia menau discuors cunt tut ils participai e ch'ei seigi previu in'ulteriura runda da discus-

siun. Suententer viva discussiun ei il plan da quartier vegnius approbaus cun 52:21 vuschs ed ha aschia survegniu l'absoluziun dil cumin burghes. Il davos plaid el capetel ha denton la vischnaunca politica che vegn a tractar la fatschenta aunc el decuors dil meins november.

«Il pli davos caschiel dall'Alp Ranasca»

Per ina ulteriura perioda d'uffeci pils onns 2015–2017 ein il president dils burghes Theo Haas ed ils cussegliers Andri Jörger, Marietta Parli-Seglias e Sergio Maissen vegni confirmai praticameins unanim. Per l'actuara partenta Gaby Saluz ei Petra Hörler-Theus vegnida eligida da niev.

Il president dils burghes ha engraziua alla cussegliera partenta per siu liung engaschament en favur dil cumin burghes. Gaby Saluz ei stada activa el cumin burghes dapi 1985, per la davosa gada ha ella funcziunau da 2003 entochen 2014 sco actuara dil cussegli dil cumin da burghes. Sco engraziament ha ella retschier applaus e flurs avon che la raspada ha saviu guder il sitg vin e «per la pli davosa gada il caschiel dall'Alp Ranasca». Dapi la stad vargada vegn numnadameins buca caschau pli si Ranasca. Claudio Willi/mc

La tegia renovada da Ranasca surve-scha ussa – suententer ch'ei vegn buca caschau pli – sco habitadi confortabel per la famiglia dils pasturs.

Visualisaziun dil niev center administrativ per il district dil Plaun planisau amiez il vitg da Domat. FOTOS MAD